

College van Afgevaardigden 25 maart in Den Haag

‘Hopelijk blijkt uit het experiment dat aan no cure no pay geen behoefte bestaat’

Op 25 maart was de opkomst goed, in Hotel Sofitel te Den Haag: bijna zeventig advocaten. Voor het eerst hadden ze recht op vacatiegeld (250 euro). Belangrijkste agendapunt was, niet voor het eerst, no cure no pay. Nu is dan eindelijk definitief besloten te beginnen aan het experiment. Met een klein voorbehoud.

Jan Pieter Nepveu
journalist

Nergens hangt een klok, maar het zal rond elfven zijn wanneer Jeroen Brouwer met de gebruikelijke tikken tegen zijn glas de vergadering opent. Het College houdt een moment stilte ter gedachtenis aan prinses Juliana.

Brouwer wil een volgende keer van gedachten wisselen over het functioneren van het College van Afgevaardigden, inclusief het functioneren van de Algemene Raad en de voorzitter. Tijdens bezoeken aan de Raden van Toezicht is namelijk opgevallen dat sommigen de collegevergaderingen als ‘sub-optimaal’ beleven.

Dat was de eerste mededeling, de volgende betreft waarnemend deken Pim van Duren. Deze heeft al heel lang aangegeven uit de Algemene Raad te willen stappen en zal in november de daad bij het woord voegen. Els Unger is bereid hem op te volgen en zal zich daarna, in juni 2005, verkiesbaar stellen voor de functie van algemeen deken.

‘LAAT DE TREIN VERTREKKEN’

De ochtend is reeds een eind gevorderd, wanneer men toekomt aan no cure no pay. Brouwer vraagt in te stemmen met een vijf jaar durend experiment, onder strikte voorwaarden en uitsluitend in letsel- en overlijdensschadezaken. De begindatum is 1 november 2004, tenzij zich eerder nieuwe, relevante ontwikkelingen voordoen. Die zouden kunnen komen van het ministerie van Justitie, dat altijd al tegen no cure no pay geweest is. Brouwer heeft het nog even nagezocht: ‘Al in 1998 heeft Justitie de vrees verwoord voor agressieve werking, prijsopdrijving, verhoging van verzekeringspremies, excessief declareren en maximalistisch claimgedrag.’

Rechtszoekenden buiten de gefinancierde rechtshulp worden geacht de kosten zelf te kunnen dragen. Dus wat is het probleem, vraagt Justitie zich af. De minister wil nu weten hoeveel mensen eigenlijk geen toegang tot het recht hebben, een lastige vraag. ‘We hebben geprobeerd daar greep op te krijgen door enquêtes en onderzoek, en dat is maar zeer ten dele gelukt,’ aldus Brouwer.

Maar Justitie weet ook dat het vaak deskundigenkosten zijn die het rechtsproces duur maken. Daarom wordt overwogen een fonds op te richten ter bestrijding van deze kosten. Als dat er komt, zou resultaatgerelateerd belonen misschien overbodig kunnen worden.

J. Beer (Amsterdam), altijd voorstander geweest van no cure no pay, is bang dat de trein tot stilstand komt. Justitie ‘wringt zich in allerlei boch-

Eén op de zes advocaten doet onjuiste opgave Ordebijdrage

ten’ en komt met een halve en bovendien moeizame oplossing. Op een fonds voor deskundigenkosten zullen alleen cliënten een beroep kunnen doen die rechtsfinanciering krijgen, en niet de relatief grote groep daarboven. Daarom is het een halve oplossing. Het is ook een moeizame oplossing, omdat advocaat en cliënt natuurlijk weer aan allerlei voorwaarden moeten voldoen. ‘We drijven steeds verder weg van de situatie waarin we onmiddellijk deskundigen kunnen inschakelen.’ Beer wil daarom de trein laten vertrekken, ongeacht wat Justitie nog verzint. ‘En wanneer het ministerie toch met een oplossing komt die ons allen zal verbazen en misschien zelfs verheugen, dan heeft dit College voldoende slagvaardigheid om daar bij een volgende vergadering op in te spelen.’

ONDUIDELIJKHEID

De Utrechtse fractie is tegen het experiment in deze vorm, zegt R. van der Mark. Hij waardeert de discussies, maar de vrucht is wel een ingewikkelde bron van onduidelijkheden. Je moet bijvoorbeeld van tevoren een omschrijving geven van het te verwachten verloop van de zaak en een schatting van het te behalen resultaat. ‘Dat is een heel lastige opdracht voor de gemiddelde advocaat, zeker in een zaak die nog maar net begint.’ Van der Mark heeft eveneens bezwaar tegen de plicht te motiveren waarom een cliënt redelijkerwijze niet in staat geacht kan worden de kosten te betalen. ‘Dat is moeilijk vast te stellen, en wat moet je doen als tijdens de zaak zijn inkomen wijzigt?’

B. van Tongeren (Rotterdam) schaaft zich achter Utrecht. De Rotterdamse fractie is verdeeld over het experiment, maar vindt eensgezind dat de tekst ‘niet uitblinkt in duidelijkheid’. ‘Wij hebben het idee dat er door alle mitsen en maren erg veel onduidelijkheid ontstaat.’

P. Bakker (Groningen) vindt dat de vraag of het experiment moet beginnen, mede afhangt van het overleg met Justitie, en dat op de ontwikkelingen niet vooruit moet worden gelopen. ‘Wij menen dat uw voorstel vandaag niet in stemming moet worden gebracht. Als dat wel gebeurt, zijn wij gezien de huidige stand van zaken tegen het experiment.’

Den Haag heeft zich nimmer enthousiast getoond over no cure no pay en is dat nog steeds niet.

W. Taekema sluit zich aan bij de fracties die zeggen dat het voorstel niet uitblinkt door duidelijkheid. Maar dat beschouwt hij juist als een verdienste. ‘Die onduidelijkheid is het knappe van dit stuk. Want als je tegenstanders en voorstanders hebt, dan zal het invoeren van mitsen en maren het dermate onleesbaar maken dat iedereen zich er in kan vinden. En dat is een groot goed. Er zou ons veel aan gelegen zijn als het experiment een zachte dood zou kunnen sterven. We steunen de gedachte dat er een experiment moet komen en hopen dat uit de evaluatie zal blijken dat aan no cure no pay geen behoefte bestaat.’

PERFECTIE ALS VIJAND

De lunchpauze wordt door de Algemene Raad gebruikt voor intern overleg. Daarna beantwoordt Brouwer de sprekers. Volgens hem mag een eventuele instelling van een fonds voor deskundigenkosten misschien bestempeld worden als een halve, moeizame oplossing, maar het initiatief komt van het ministerie en is belangrijk genoeg om het experiment eventueel uit te stellen. Brouwer benadrukt dat een fonds voor de bestrijding van deskundigenkosten nog helemaal niet bestaat. 'Er is zelfs niet een begin van een regeling. Ga mij nou niet vragen wat onze inschatting is. Het is tijd van schaarste, maar daar moet u niet in luisteren dat we het signaal van Justitie niet serieus nemen.'

Na een uitweiding over komma's en gedachtestreepjes geeft Brouwer toe dat de regeling ingewikkeld geworden is. 'Ik kan me een elegantere verordening voorstellen, maar soms is perfectie de vijand van het goede en we zien op dit moment onvoldoende redenen om nog verder te schaven. Wij denken dat het makkelijker wordt wanneer de markt een standaardcontract ontwikkeld heeft.'

Uit oogpunt van bestuurlijke consistentie wil Brouwer de verordening vaststellen en het experiment 1 november laten beginnen. 'Mocht er nou wat gebeuren waarvan u denkt dat het substantieel is en relevant, dan zijn er nog twee vergaderingen om tot een ander besluit te komen.'

Na een tweede insprekkronde brengt Brouwer de verordening in stemming. De afgevaardigden krijgen een rood en blauw bordje, een nouveauté. De meerderheid steekt een rood bordje omhoog en neemt het voorstel aan.

224 DUIZEND POSITIEF

Ver in de middag komt het Financieel Verslag 2003 ter tafel. Pim van Duren (Algemene Raad) meldt een positief resultaat van 224 duizend euro. Niemand moppert natuurlijk. L. Eenens merkt alleen op dat er voor de gefinancierde rechtshulp meer geld was uitgetrokken dan is gebruikt. 'Als hier wat gewonnen kan worden door geld uit te geven, dan mag dat wat betreft de Haagse fractie gebeuren.' Pim van Duren antwoordt dat de betrokkenen 'proberen op te maken wat ze kunnen opmaken'.

Mw. M. Hoppenbrouwers (Arnhem) leest in het verslag van de Financiële Commissie dat 15 procent van de advocatuur een onjuist inkomen opgeeft voor de jaarlijkse Ordebijdrage. Ook Van Duren maakt zich zorgen. Degeenen die vorig jaar in de steekproef zaten, zullen daarom opnieuw worden meegenomen, zodat men kan vaststellen of hun gedrag verandert.

Het Jaarverslag 2003 wordt snel per pagina doorgenomen door Jan Suyver (Algemene Raad), zodat men toekomt aan de rondvraag. J. Smeets (Haarlem) toont belangstelling voor de gesprekken over het landelijk advocatenbleau, waarbij de Orde betrokken is. Wordt het verplicht procuraat afgeschaft, en wat zijn de gevolgen voor de organisaties van de plaatselijke Ordes? Daan de Snoo (Bureau van de Orde) zegt dat er geen nieuwe ontwikkelingen zijn. Zeven jaar geleden is besloten de procureur af te schaffen. Het dreigde even in de uitvoeringsfase te komen, maar er is nog niks aan de hand. Eerst moet nog aan allerlei voorwaarden voldaan worden. Brouwer belooft, gezien het moment van de dag, een notitie en sluit de vergadering.

Zie voor de besluitenlijst en de regeling omtrent no cure no pay, de Orde-pagina's achter in dit nummer

Kwantumtelematica

Binnen twintig minuten nadat de ontblote rechter borst van Mrs Jackson gedurende twee seconden zichtbaar was op tv, bekeken twintig miljoen Amerikanen de beelden via internet. Ik niet. Maar ik zie wel de perspectieven die wenken door de maatregel van de *networks* om herhaling van dit soort toestanden te voorkomen: vertraging bij uitzending van 'live' televisieopnamen.

Ironie is sowieso passé en het is mij ernst. Laat ik dus openen met steun te betuigen aan de wens van CBS cs. om te kunnen retoucheren alvorens een registratie van de werkelijkheid bij het publiek thuis op te dienen. De Nederlander meesmuilt natuurlijk over al die drukte naar aanleiding van één onbedekte mamma. Maar dat is uit onbekendheid met de razernij die de bewoners van dat enorme platteland tussen de twee oceaankusten, vol trouwe kerkgang, handvuurwapens en Stetsons, vermogen te ontketenen tegen personen en organisaties die hun misnoegen opwekken. En Amerikaanse plattelanders – wit, bruin, of welke kleur ook – kunnen niet tegen blote tietten, ongeacht de teint. En bedenk bovendien: binnen 2 minuten zo miljoen lieden naar de pc gerend voor een herhaling van twee seconden blote boezem. Met zo'n kerkgaande geile bende binnen de landsgrenzen – voorzien bovendien van handvuurwapens en niet te vergeten de Stetsons – is de maatregel gelegitimeerd alleen al omwille van de nationale veiligheid. Tot zover mijn *begrip*.

Mijn *visie* is intussen dat de retouche veel algemener kan worden ingevoerd. Sjöwall en Wahlöö introduceerden al in 1975 (in *De terroristen*) het interval bij uitzending van televisiebeelden als maatregel tegen terreur. De politie onder leiding van Martin Beck bedot een eskader bommenleggers door het live tv-verslag van een staatsbezoek – dat, naar men denkt, gebruikt zal worden om een explosief geplaatst in het riool mooi tijdig te laten ontploffen – een vertraging van circa 30 minuten mee te geven, zodat de meest waarschijnlijke plaats voor de aanslag door de stoet gepasseerd is en ontruimd als de knal komt. Dit kan zonder verdere discussie EU-wijd als standaard procedure worden ingevoerd (met wisselende tijdsverschillen, zeg ik maar even voor de volledigheid).

En dichter bij hier en nu en ons: het tele-verhoor. Stel, de voorkennisverdachte is even niet bij de les en laat een waarheidsgetrouw antwoord ontsnappen. Geen nood, een passende vertraging maakt herstel van flater mogelijk en voorkomt schade aan de goede procesvoering. Slechte ervaring met de eigen tegenwoordigheid van geest bij gesprekken en onderhandelingen aan tafel? Voortaan als het even ergens om gaat alles afwickelen per 'conference call', met uiteraard een gezond interval om stommiteiten te kunnen redresseren.

Maar nu *echt serieus*. Ik bepleit bij dezen om elke uiting in en vanuit Nederland telematisch te laten overbrengen en aan een vertraging te onderwerpen. Na de oorlog dacht men in den vreemde vaak dat beelden uit Nederland altijd met een tijdverschil van enkele decennia werden vertoond. Dat was niet zo. Nu zou onze reputatie en positie in Europa en de wijdere wereld er bepaald baat bij hebben indien uitspraken en gebaren van Nederlandse gezagdragers ten overstaan van een lopende camera nog bijgestift of gedeleted kunnen worden voordat men er elders kennis van neemt.

Zo weet je nooit meer wat 'real time' gebeurt en wat niet, hoor ik klinken. De ervaringswereld van de gemiddelde westerling beperkt zich immers vrijwel tot hetgeen televisie laat zien. Precies! Halleluja! Inderdaad beleven wij niet minder dan de geboorte van de kwantumtelematica, onderworpen aan een eigen fundamentele onzekerheid.

Tijdens het hond uitlaten broed ik op een veldvergelijking, waarover spoedig meer.